



יבוא חומר צמחי לא מבוקר על ידי נוסעים סיכום שנת 2008

מאיר מזרחי, מנהל השרות להסגר צמחים

השרות להסגר צמחים בשרותים להגנת הצומח ולביקורת הינו הזרוע הביצועית של משרד החקלאות הפועל למניעת חדירת נגעי צמחים למדינת ישראל. מן הראוי לציין שחדירת נגע חדש עלולה לגרום נזק כלכלי קשה ובלתי הפיך לחקלאים ולפגוע בנוף ובטבע בישראל. נזקים אלה הם בלתי הפיכים ועלות המלחמה למניעת התפשטותם והתבססותם מוערכת במאות מיליוני דולרים. מפקחי השרות להסגר צמחים, הנמצאים בכל נמלי הכניסה לישראל כולל סניפי דואר מרכזיים, מפקחים על יבוא צמחים ומסכלים ניסיונות להבריח צמחים ונגעי צמחים ע"י נוסעים. לצורך ביצוע עבודתם משתפים המפקחים פעולה עם גורמי אכיפה שונים הנמצאים באתרים הללו כמו המכס, משטרה ועוד.

מניעת הכנסת נגעים ביבוא לא מוסדר, המתבצע ע"י נוסעים
מפקחי ההסגר סיכלו ומנעו בשנת 2008, 10,289 ניסיונות הכנסת צמחים ומוצרי צמחים שהגיעו לנמלים באופן לא חוקי ע"י נוסעים.

החרמה של צמחים נעשית במהלך כל חודשי השנה, כאשר קיימים שני שיאים. השיא הראשון מתרחש בחודש מאי (חופשת חג פסח), והשני בחודשים יולי, אוגוסט וספטמבר (חופשת הקיץ).

עם ישראל נוסע לחו"ל כדי "לעשות שוק"
הוחרמו פירות, ירקות, זרעים, שתילים, צמחים בוגרים, מוצרי עץ, מטאטאי קש, פרחים, פקעות, אדמה, חלזונות ועוד.
הנוסעים שעברו דרך נתב"ג הביאו איתם אבטיח, דלעת, אבוקדו, בצל, חסה, במיה, כרוב, כרובית, צנון, שום, עלי פטרוזיליה, כוסברה, שמיר, נענע, עגבניות, מלפפונים, תפוח אדמה, עלי גפן, חלזונות, פרפרים ועוד.
המשלוחים הגיעו לארץ מ-122 מדינות שונות על פני כדור הארץ. בין המדינות אוגנדה, אירן, עיראק, אנגולה, תאילנד, הפיליפינים, צ'ילה, הודו, מצרים, אוזבקיסטאן, אזרבייג'ן, אוקראינה, ארה"ב, מדינות אירופה, אוסטרליה, ניו זילנד, ועוד.
גם בשנת 2008 תופס היבוא הלא מוסדר מתאילנד את המקום הראשון.

כל המשלוחים הללו מוחרמים ומושמידים. ההשמדה נעשית בסיוע חברה קבלנית שאוספת את החומר, מחטאת אותו באוטוקלאב (120 מעלות צלסיוס במשך שעתיים) ומטמינה אותו באדמה. סעיף תקציבי לביצוע פעולה זו בשנת 2008, עומד על כ- 80,000 ₪.

הנזק השנתי שעלול היה להיגרם למדינת ישראל כתוצאה מחדירת נגעים חדשים מוערך במאות מיליוני דולרים. כלומר, המפקחים בפעולות התפיסה שערכו חסכו למדינה מאות מיליוני דולרים בשנת 2008 בלבד!!! יש לציין שבנוסף, נמנע נזק סביבתי ופגיעה באיכות החיים הנגרמים כתוצאה המשך מחדירת הנגעים הללו.



דוגמאת חומר שהוחרם מנוסעים בשנת 2008

חדירת נגע חדש לישראל עלולה להתבצע בשלוש דרכים שונות

מהמדינות השכנות

נגעים אינם מכירים בגבולות. הם עלולים לעבור ממקום מושבם לסביבתם הקרובה באופן אקטיבי (תעופה), או פסיבי (רוחות, זרם מים, סחף, באמצעות גורם משני – חיות בר וכדומה). תחום נגעים חדשים בשרותים להגנת הצומח ולביקורת, פורס מלכודות לאורך גבולות הארץ וסביב נמלי הכניסה לישראל במטרה ללכוד את הנגע עוד טרם שהתבסס בארץ ולהכחידו.

על גבי מטען צמחי מסחרי

כל משלוח מסחרי המגיע לישראל נבדק על ידי גורמים מקצועיים, לפחות שלוש פעמים. פעם ראשונה הוא נבדק בארץ המוצא בעת הגידול. פעם נוספת לפני משלוח ופעם שלישית בנמל הכניסה בישראל, לפני שחרורו ללקוח. חלק ממשלוחי חומר הריבוי המיובאים נבדקים פעם רביעית במשתלה, לאחר שהגיעו לאתר הלקוח. בנוסף, אנו מגדלים בתנאי הסגר צמחים בעלי סיכון פיטוסניטרי גבוה או צמחים שגדלו במקום בו אוכלוסיית מזיקים מסוכנת.

באופן לא חוקי על ידי נוסעים

צמחים אלה אינם נבדקים ואינם עוברים ביקורת כלשהי. אלה הם המסוכנים ביותר ובעלי הפוטנציאל הגבוה ביותר להחדרת נגעים.

רשימה חלקית של נגעים חדשים שחדרו לישראל בין השנים 1974-2003

שנת גילוי הנגע	שם הנגע	הערות
1974	<i>Aphis spiraeicola</i>	כנימת עלה
1975	<i>Dialeurodes citri</i>	כנימת עש
1977	<i>Ceutorhynchus quadridens</i>	חיפושית חדקונית
1978	<i>Parabemisia myricae</i>	כנימת עש
1978	<i>Liriomyza trifolii</i>	זבוב מנהרן
1979	<i>Maladera matrida</i>	חיפושית המכונה "חומני"
1979	<i>Magdalis linearis</i>	חיפושית חדקונית
1979	<i>Cleonus punctiventris</i>	חיפושית חדקונית
1982	<i>Alphitobius diaperinus</i>	חיפושית
1982	<i>Panonychus citri</i>	אקרית
1988	<i>Frankliniella occidentalis</i>	תריפס
1992	<i>Liriomyza huidobrensis</i>	זבוב מנהרן
1994	<i>Phyllocnistis citrella</i>	עש מנהרות ההדר "מינהדר"
2003	<i>Olygonichus perseae</i>	אקרית באבוקדו
2003	<i>Tetraleurodes perseae</i>	כנימת עש באבוקדו

כל הנגעים ששמותיהם מופיעים בטבלה חדרו לארץ באמצעות צמחים שהוברחו לארץ באופן לא חוקי.



נגעים הפוגעים בצמחים והנזק שהם עלולים לגרום



נזקים הנובעים מחדירת נגע חדש

הנזק הנגרם כתוצאה מחדירת נגעים חדשים מתבטא במספר מישורים ואוכלוסיית המדינה משלמת את המחיר:

1. פגיעה בייצור החקלאי כתוצאה משימוש מוגבר בחמרי הדברה ושינוי במשטרי ההדברה בגידול. הפגיעה עלולה לגרום לעלייה בתשומות הייצור המביאה לעלייה במחירי התוצרת ולהגדלת הזיהום הסביבתי.
2. מצב זה עלול לגרום להפסד לחקלאי עד כדי חוסר כדאיות הייצור וגדיעת ענף הגידול.
3. פגיעה בסביבה
4. פגיעה באיכות החיים
5. ייקור התוצרת החקלאית ופגיעה באיכות של התוצרת
6. סגירת שוקי יצוא

